

La força de la raó i la força de la llei

Ple del Parlament del 5 de maig en què es va aprovar la constitució de la comissió del dret a decidir, hores després que el Tribunal Constitucional suspenguera la declaració de sobirania.

Quan el 23 de gener el Parlament de Catalunya va aprovar la resolució que proclamava que la sobirania recau en el poble català, el govern de Mariano Rajoy va respondre des de la displicència. Segons anaven declarant portaveus i ministres en aquells moments, la declaració només tenia un sentit polític i no efectes jurídics. Immediatament, però, alguna cosa va fer-los canviar d'actitud. Potser alguna reflexió que els aclaria el *perill* de no respondre a un punt considerat d'inflexió. Potser l'agressivitat desbordada de la premsa afí habitual. La de la corneta i el tambor. Siga com siga, aquell menysteniment va deixar pas a una resposta articulada a través de l'Advocacia de l'Estat, que va presentar un recurs davant el Tribunal Constitucional. "Cap agressió sense resposta", doncs, s'ha convertit en la divisa d'actuació del govern del Partit Popular. I es considera *agressió* qualsevol pas endavant en el procés dit sobiranista.

Dins la més estricta lògica, el Tribunal Constitucional ha acceptat el

Vicent Sanchis

Periodista

recurs del govern de l'estat i això ha comportat, de manera automàtica i dins la més estricta legalitat, la suspensió de la declaració fins a nova ordre legal. És a dir, els intèrprets de la carta dita magna tenen a partir d'ara cinquanta dies per a considerar les raons del govern central i deixar sense efecte la declaració del Parlament o per a rebutjar-la. Constitucionalment, tot és obert. Raonablement, com es pot deixar sense efecte una declaració? Quin sentit tindria, per exemple, deixar sense efecte la declaració universal dels drets humans si encara no s'haguera concretat en cap normativa legal? Les raons de l'estat a Espanya no solen tenir gens de raó. Però, més enllà de constatar que l'estat de dret a

Espanya acaba sent un artefacte kafkià, la resposta del govern de Mariano Rajoy mereix una reflexió política.

Amb el recurs que han presentat els advocats del seu estat, Rajoy descobreix quina serà a partir d'ara la seva estratègia política: no en deixarà passar ni una. La Constitució, doncs, queda consolidada com el mur de contenció de qualsevol discrepància ideològica o, sobretot, nacional. Les institucions de l'estat queden reclutades al servei exclusiu d'aquesta causa dissuasiva. Ningú pot enganyar-se. El Tribunal Constitucional –i totes les altres institucions– actuaran amb una coherència nacional monolítica. Quan hi havia en discussió només una reforma estatutària va quedar clar que, més enllà de qualsevol discrepància per la filiació partidista dels seus membres, la consigna que els va moure a tots plegats va ser la unitat nacional. Ara ja no es tracta d'una modificació en la legislació autonòmica, ara hi ha en qüestió la mateixa essència i la integritat de l'estat. I contra aquesta *provocació* no hi haurà fissures. Cada una de les decisions que prenguen el govern de la Generalitat o el Parlament de Catalunya obtindran tot d'una la resposta de les *altres* institucions de l'estat, que en realitat se senten i són les úniques institucions de l'estat.

A partir d'aquesta constatació, el que no s'acaba d'entendre és la persistència dels partits catalans partidaris de la sobirania a plantejar totes les seves pretensions dins la lògica legal espanyola, que té com a màxima prioritat evitar aquesta sobirania. Per què el govern de Convergència i Unió i la majoria parlamentària que puga integrar aquesta força política amb Esquerra Republicana i amb Iniciativa – fins i tot amb el PSC – han declarat que continuaran insistint en aquesta intenció. Presentar al·legacions al Tribunal Constitucional perquè no suspenga la declaració de sobirania és una manera com una altra, amable o poc amable, de perdre el temps. Intentar arribar a

acords amb el govern de Mariano Rajoy perquè la consulta sobiranista que han pactat tots aquests partits polítics, que representen la immensa majoria dels catalans, siga possible és una altra volada gratuïta de coloms. Hi ha algun dirigent polític català que crega realment que hi ha cap possibilitat d'aconseguir obrir una escletxa legal en el mur constitucional espanyol? La resposta a unes reflexions que semblen tan raonables sovint no s'acaba d'entendre. Els dirigents convergents, fins i tot alguns republicans, afirmen que cal "carregar-se de raons". Però la raó de fons ja hi és. Hi ha un col·lectiu humà que s'ha definit nacional i que se sent objecte de sobirania. Aquest col·lectiu humà té institucions que el representen i proposa un trencament legal amb l'estat de què forma part en aplicació estricta del principi de democràcia. Això es pot entendre des de qualsevol instància civilitzada del món.

Contra aquesta força de la raó, l'Estat espanyol –els seus partits, el seu govern, les seues institucions i la seua opinió pública majoritària– només alça la força de la llei. Això no pot convèncer ningú fora d'Espanya. Perquè la llei no pot ser utilitzada contra un col·lectiu minoritari per dissuadir els seus anhels democràtics. Com que a partir d'ara la seqüència es repetirà una i mil

El Tribunal Constitucional ha acceptat el recurs contra la declaració de sobirania.

vegades –acció democràtica catalana contra reacció legal espanyola–, quin sentit té mantenir aquesta dialèctica en què els qui perdran seran sempre els mateixos?

"Carregar-se de raons" vol dir rebenotar contra el mateix mur constitucional una vegada i una altra. Els dirigents del PSC saben que plantejar una consulta dins la legalitat espanyola comporta necessàriament renunciar-hi. Perquè la legalitat espanyola, senzillament, no l'accepta. Els dirigents de Convergència

i Unió saben també que pretendre convèncer Mariano Rajoy perquè l'autoritze és tan absurd com la pretensió que van mantenir Artur Mas durant anys quan volia creure que el mateix Rajoy acabaria acceptant-li una fórmula de finançament autonòmic semblant al concert basc.

I per tant, per què tot es manté dins la mateixa lògica estèril? La força de la llei –quan al darrere hi ha senzillament la força– sempre s'imposarà a la de la raó. L'única explicació que pot justificar l'actitud del PSC és mantenir una certa credibilitat davant els sectors del seu electorat que consideren que Catalunya és una nació i que, com a tal, té dret a decidir. L'única raó que pot justificar que Artur Mas i Convergència Democràtica mantinguen la voluntat de negociar amb qui no vol ni parlar-ne és merament estratègica. Potser es pensen que encara no són massa forts. Potser volen retardar el conflicte obert. Potser realment creuen que la comunitat internacional els entendrà més amb cada nova reacció autoritària del govern espanyol. Potser consideren que cal que les entitats de la denominada societat civil més compromeses amb tot el procés aniran convencent els sectors més reticents. O potser esperen un miracle. Tant de bo no siga això darrer. Perquè l'únic miracle que pot esperar la força de la raó és la pròpia força.

Avancem junts

Port de Barcelona

Port de Barcelona, el primer *hub* logístic del sud d'Europa.

www.portdebarcelona.cat

